

บทที่ 7

โครงสร้างอำนาจท้องถิ่นแบบไม่มีข้าอำนาจชัดเจน

การวิจัยลักษณะโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ 4 ในการจัดระบบการศึกษาของผู้วิจัย คือ ลักษณะโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นแบบไม่มีข้าอำนาจที่ชัดเจน หมายถึง เป็นแบบแผนความสัมพันธ์เชิงอำนาจในจังหวัดที่ยังไม่ตกผลึกเป็น โครงสร้างอำนาจที่ชัดเจน มีผลสัมพันธ์กับกระบวนการต่อสู้ทางการเมือง และการแข่งขันของกลุ่มอำนาจต่าง ๆ ในจังหวัดที่ยังมีอิสระต่อกันค่อนข้างมาก ไม่มีการผูกขาดทางการเมืองอยู่กับกลุ่มการเมืองหรือตระกูลชนชั้นนำทางการเมืองตระกูลใดที่ชัดเจนประชาชนยังมีอิสระต่อการตัดสินใจทางการเมือง แบบแผนและพฤติกรรมทางการเมืองภายในจังหวัด ไม่ถูกผูกขาดและกำหนดโดยกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองภายในจังหวัดเพียงไม่กี่ตระกูล ที่เป็นผู้กำหนดเกมการเมืองและทำให้ประชาชนกลายเป็นเพียงผู้เล่นตามที่กลุ่มชนชั้นนำวางกรอบเอาไว้

การวิจัย พบว่า ลักษณะโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นในรูปแบบดังกล่าวแม้จะมีการพยายามสถาปนาตัวของตระกูลชนชั้นนำภายในจังหวัด แต่ยังไม่สามารถตกผลึกเป็นกลุ่มอำนาจท้องถิ่นในจังหวัดได้ชัดเจน เนื่องจากข้อจำกัดในหลาย ๆ ปัจจัยที่ทำให้กลุ่มชนชั้นนำไม่สามารถสถาปนาอำนาจ เช่น ความไม่พร้อมในด้านทรัพยากรทางการเมืองเขตพื้นที่อิทธิพลทางการเมือง กระบวนการสะสมทุนทางเศรษฐกิจและสังคมของข้าอำนาจยังไม่มี ความมั่งคั่งเพียงพอที่จะนำมาใช้ในทางการเมือง ฐานบารมีทางการเมืองในจังหวัดยังไม่กว้างขวางพอในการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง และข้อจำกัดในการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองแก่เครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง ความไม่มีเอกภาพในครอบครัว/ตระกูล เกิดช่องว่างในกลไกอุปถัมภ์ระหว่างแกนนำข้าอำนาจกับประชาชน ฯลฯ

การวิจัยถึงลักษณะโครงสร้างอำนาจที่ไม่มีข้าอำนาจชัดเจนในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย พบว่า จังหวัดที่มีลักษณะโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นแบบไม่มีข้าอำนาจ

ที่ชัดเจนในภาคตะวันออก จากการวิจัย พบว่า มี 2 จังหวัดประกอบด้วย (1) จังหวัดจันทบุรี และ (2) จังหวัดตราด

จังหวัดจันทบุรี: โครงสร้างอำนาจท้องถิ่นแบบมีข้าวนาชัดเจน

การผู้วิจัย พบว่า จังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดที่มีลักษณะ โครงสร้างอำนาจท้องถิ่นแบบไม่มีข้าวนาที่ชัดเจน เนื่องจากไม่มีข้าวนาใด (ตระกูลใด) ที่สามารถผูกขาดอำนาจทางการเมืองและการสถาปนาตระกูล ข้าวนา เข้ามาอิทธิพลและบทบาททางการเมือง ในการกำหนดแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองภายในจังหวัดและการตัดสินใจทางการเมืองจนตกผลึกเป็น โครงสร้างอำนาจภายในจังหวัดอย่างกรณีจังหวัดอื่น ในภาคตะวันออก ข้อค้นพบจากการวิจัยในจังหวัดจันทบุรี ที่ยังไม่มีลักษณะของกลุ่มอำนาจที่เรียกกันว่า “บ้านใหญ่” อย่างไรก็ตามการวิจัย พบว่า หากย้อนเวลาไปนับตั้งแต่ พ.ศ. 2530 ท่ามกลางการขยายตัวของระบบธุรกิจการเมืองจากระดับชาติเข้าสู่การเมืองท้องถิ่นและขยายตัวอย่างกว้างขวางในภาคตะวันออก เงื่อนไขดังกล่าวทำให้เกิดกลุ่มข้าวนาทางการเมืองภายใต้ระบบธุรกิจการเมือง ที่พอมิบทบาทการเมืองของจังหวัดจันทบุรี ที่มีความโดดเด่นเป็นที่รู้จักและยอมรับกันในการเมืองของจังหวัดจันทบุรี ประกอบด้วย

กลุ่มตระกูลเฟื่องประยูร

ภายใต้การนำของนายสนธิ เฟื่องประยูร (สจ. นิด) นักการเมืองท้องถิ่นผู้มากล้นด้วยบารมี ซึ่งผ่านกระบวนการสะสมทุนทางเศรษฐกิจจากธุรกิจเหมืองพลอยและเลี้ยงกุ้ง และธุรกิจ ต่าง ๆ จนมีฐานะมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและมีบทบาททางสังคมจนนายสนธิ เฟื่องประยูร เข้าสู่การเมืองในตำแหน่ง สจ. จังหวัดจันทบุรีหลายสมัย เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางคนหนึ่งของจังหวัดจันทบุรี

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 18 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า ในระยะต้นกลุ่มข้าวนาของ นายสนธิ เฟื่องประยูร เป็นกลุ่มการเมืองที่มีความพยายามในการสถาปนาอำนาจของตระกูล อย่างเช่น สจ. สนธิ เฟื่องประยูร ได้สนับสนุนภรรยา

ของตนเอง คือ นางปัทมา เฟื่องประยูร เป็นผู้ใหญ่บ้านหมู่ 1 ตำบลเขาบายศรี อำเภอ-
ท่าใหม่ เพื่อขยายและสถาปนาอำนาจทางการเมืองรวมทั้งการสนับสนุนบุตรสาว
ของตนเอง คือ นางกมคาย (เฟื่องประยูร) พลบุตร เข้าสู่สนามการเมืองในการลงรับ
เลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดจันทบุรี เป็นความพยายามในการสถาปนาอำนาจของตระกูล-
เฟื่องประยูร

นางกมคาย (เฟื่องประยูร) พลบุตร เป็น ส.ส. จันทบุรีได้ 2 สมัย (พ.ศ. 2538-2539)
แต่เกิดเหตุการณ์สำคัญที่มีผลต่อบารมีของตระกูลเฟื่องประยูร เมื่อนางปัทมา เฟื่องประยูร
แม่ของตนเองถูกลอบวางระเบิดสังหารในขณะที่ไปศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบัน-
ราชภัฏรำไพพรรณี วันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2540 แม้ว่าเหตุการณ์ครั้งนั้นผู้ร้ายหมายเอาชีวิต
สจ. สนิท เฟื่องประยูร แต่เกิดผิดพลาด ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล,
17 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า จากเหตุการณ์ครั้งนั้นมีผลต่อความตกต่ำของบารมีตระกูล-
เฟื่องประยูรในทางการเมืองอย่างมากและมีผลต่อการสถาปนาอำนาจทางการเมือง
ของตระกูลเฟื่องประยูรถึงปัจจุบัน

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 17 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า
สะท้อนจากการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี (อบจ.) นางกมคาย
(เฟื่องประยูร) พลบุตร บุตรสาวของนายสนิท เฟื่องประยูร ลงสมัครนายก อบจ. ภายใต้
การสนับสนุนของพรรคประชาธิปัตย์ โดยมีนายอลงกรณ์ พลบุตร สามี และ ส.ส. จันทบุรี
อีก 3 คน คือ นายรัชชชัย อนามพงษ์ นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา และนายพงศ์เวช เวชชาชีวะ
ลงสมัครแข่งขันกับ นายชนกณ กิจกาญจน์ อดีตนายก อบจ. ผู้สมัครอิสระแต่มีกลุ่ม-
นักการเมืองท้องถิ่นให้การสนับสนุน

การเลือกตั้งนายก อบจ. ครั้งนี้เป็นการสะท้อนและตอกย้ำให้เห็นลักษณะ
โครงสร้างอำนาจทางการเมืองของจังหวัดจันทบุรีที่ไม่มีขั้วอำนาจที่ชัดเจน แต่ละกลุ่ม-
ขั้วอำนาจมีอิสระต่อกันไม่มีใครสามารถผูกขาดอำนาจการเมืองของจังหวัดอย่างในกรณี
จังหวัดอื่นในภาคตะวันออก ผลการเลือกตั้งครั้งนี้ปรากฏว่า นางกมคาย (เฟื่องประยูร)
พลบุตร พ่ายแพ้แก่นายชนกณ กิจกาญจน์ อดีตนายก อบจ. ผู้สมัครอิสระด้วยคะแนน
ทิ้งห่างอย่างน่าตกใจนายชนกณ กิจกาญจน์ ได้คะแนนสูงถึง 116,927 คะแนน ขณะที่
นางกมคาย (เฟื่องประยูร) พลบุตร ได้ 69,355 คะแนน ทั้ง ๆ ที่นางกมคาย (เฟื่องประยูร)
พลบุตร มีความได้เปรียบมากกว่า

กลุ่มตระกูลอุตตะโมต

ภายในการนำของ ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต บุตรชายของนายประภิต อุตตะโมต อดีตครองปลัดกระทรวงมหาดไทยฝ่ายกิจการพิเศษ และอดีตผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรี

ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต เติบโตมาจากครอบครัวข้าราชการระดับสูง ฐานทางการเมืองของ ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต มีเครือข่ายในกลุ่มของข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่รักใคร่ต่อนายประภิต อุตตะโมต เป็นใบเบิกทางทางการเมืองของ ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต ระยะเริ่มต้น

สำหรับเส้นทางทางการเมืองของ ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต การวิจัย พบว่า เขาเข้าสู่การเมืองในการเลือกตั้ง วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์และได้รับการเลือกตั้งเป็น ส.ส. ครั้งแรก ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต เป็นนักการเมืองหนุ่มที่ถูกจับตามองของหลายพรรคการเมืองเนื่องจากเป็นคนที่มีคุณสมบัติเพียบพร้อมไม่ว่าจะเป็นฐานะทางเศรษฐกิจ ชาติตระกูล และระดับการศึกษา เป็นนักการเมืองที่มีอนาคตไกลคนหนึ่ง

หลังจากนั้นมีการเลือกตั้ง วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต ย้ายจากพรรคประชาธิปัตย์ไปสังกัดพรรคประชากรไทย เลือกตั้งวันที่ 13 กันยายน พ.ศ. 2535 สังกัดพรรคชาติพัฒนา พ.ศ. 2535-2539 จนเข้ามาสังกัดพรรคไทยรักไทย พ.ศ. 2544-2549 และพรรคพลังประชาชนจนถึงปัจจุบันพรรคเพื่อไทย

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า ทางการเมือง ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต เป็นผู้มืบทบาททางการเมืองสูงคนหนึ่งในจังหวัดจันทบุรี แต่แนวทางการเมืองของ ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต จะมุ่งเน้นเฉพาะการเมืองระดับชาติเป็นสำคัญ เนื่องจากการวิจัย พบว่า ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต มีข้อจำกัดในด้านเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองในท้องถิ่น โดยเฉพาะกลุ่ม อบต. เทศบาล ในเขตอำเภอรอบนอกที่เขายังไม่สามารถเข้าไปจัดการและขยายเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองเพื่อยกระดับตระกูลอุตตะโมตเป็นขั้วอำนาจหลักในจังหวัดจันทบุรี เนื่องจากการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองของ ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต ยังไม่มีประสิทธิภาพพอในการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง และหล่อเลี้ยงเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองให้อยู่ภายใต้โครงสร้างอำนาจของตนเองซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสถาปนาอำนาจและก่อรูปขึ้นของกลุ่มตระกูลชนชั้นนำในภาคตะวันออกเฉียง

เงื่อนไขดังกล่าวจึงเป็นจุดอ่อนของ ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต ที่จะสถาปนาอำนาจเป็นข้าอำนาจหลักของจังหวัดจันทบุรี และนับตั้งแต่ย้ายมาสังกัดพรรคไทยรักไทย พ.ศ. 2544 ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต ไม่ค่อยประสบความสำเร็จทางการเมืองเนื่องจาก สบตกและในการลงสมัครระบบบัญชีรายชื่อก็ไม่ถึงลำดับของตน จึงรับตำแหน่งไปเป็นที่ปรึกษาให้แก่ ดร. ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์ และในขณะเดียวกันยังเป็นที่ปรึกษาให้เครือข่ายเพื่อน ส.ส. ในการวางแผนลงสมัครรับเลือกตั้ง เช่น นายยงยศ อรุณเวสสะเศรษฐ จนถึงการเลือกตั้ง ในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต ลงสมัคร ส.ส. ในนามพรรคพลังประชาชน แต่พ่ายแพ้ให้กับพรรคประชาธิปัตย์ทั้ง 3 ที่นั่งในจังหวัดจันทบุรี การพ่ายแพ้ในสนามการเลือกตั้งครั้งนี้นอกจากความตกต่ำของกระแสพรรคการเมืองที่ ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต สังกัด แต่อีกด้านหนึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นความไร้เอกภาพของเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองของ ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต เพราะในการเลือกตั้งที่ผ่านมา กลุ่มเครือข่ายพันธมิตรที่ในอดีตต่างประกาศลงสมัครแข่งขันกันเองอย่างเข้มข้น

นอกจากนี้การวิจัย พบว่า ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต มีความสามารถด้านวางแผนทางการเมืองสูงมากคนหนึ่ง ในสนามการเลือกตั้งของภาคตะวันออก ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า จะมี ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต เข้าไปเกี่ยวข้องกับด้านการวางแผนอยู่หลายกรณี โดยเฉพาะการเลือกตั้งระดับชาติที่ ดร. ประวัฒน์ อุตตะโมต มีความถนัดเป็นพิเศษ

ตระกูลเวชชาชีวะ

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า กลุ่มเวชชาชีวะเป็นตระกูลเก่าแก่ที่มีบทบาททางการเมืองในจังหวัดจันทบุรีมายาวนาน แต่ก็ไม่สามารถสถาปนาอำนาจมีอิทธิพลทางการเมืองในฐานะตระกูลชนชั้นนำหรือข้าอำนาจทางการเมืองที่จะผูกขาดอำนาจทางการเมือง และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดจันทบุรีได้ โดยการวิจัย พบว่า กลุ่มเวชชาชีวะมีจุดเริ่มทางการเมืองจาก นายประภัทรพงศ์ เวชชาชีวะ ในการเลือกตั้งวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2518 และไม่ค่อยประสบความสำเร็จทางการเมือง

จนนายพงศ์เวช เวชชาชีวะ ทายาทประภัทรพงศ์ เวชชาชีวะ ได้เข้าสู่สนามการเมืองในระดับท้องถิ่นในตำแหน่งสมาชิกสภาจังหวัด พ.ศ. 2538-2539 และก้าวมาเป็น ส.ส. พรรคไทยรักไทย พ.ศ. 2544 ย้ายมาสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ในการเลือกตั้ง วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า แม้ว่าจะสามารถมีการชนะในสนามการเมืองระดับชาติ แต่ถ้าพิจารณาตระกูลเวชชาชีวะ ในสนามการเมืองและอำนาจทางการเมืองของจังหวัดจันทบุรี ยังไม่สามารถที่จะสถาปนาอำนาจทางการเมืองจนมีอิทธิพลทางการเมืองเป็นหัวอำนาจหลักภายในจังหวัดจันทบุรีได้เนื่องจากข้อจำกัดในการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง รวมทั้งการกระจายผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการเมืองเพื่อหล่อเลี้ยงเครือข่ายพันธมิตร

ตระกูลอนามพงษ์

สำหรับตระกูลอนามพงษ์ ถือว่าเป็น ส.ส. หลายสมัยของจังหวัดจันทบุรี แต่ก็ไม่สามารถ สถาปนาเป็นหัวอำนาจมีบทบาทอำนาจทางการเมืองได้เช่นกัน โดยเฉพาะ นายรัชชชัย อนามพงษ์ ที่เป็น ส.ส. มาหลายสมัยของจังหวัดจันทบุรี การเลือกตั้ง วันที่ 27 กรกฎาคม พ.ศ. 2529 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ การเลือกตั้งวันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2531 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ การเลือกตั้งวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2535 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ การเลือกตั้งวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2538 สังกัดพรรคชาติพัฒนา การเลือกตั้งวันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 สังกัดพรรคชาติพัฒนา การเลือกตั้งวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 เขต 1 สังกัดพรรคชาติพัฒนา และ การเลือกตั้ง วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 สังกัดพรรคประชาธิปัตย์

การวิจัย พบว่า นายรัชชชัย อนามพงษ์ ผ่านกระบวนการสะสมทุนทางเศรษฐกิจจากเหมืองพลอย จนมีฐานะมั่งคั่งทางเศรษฐกิจและเข้าสู่การเมืองโดยอาศัยฐานจากเครือข่าย ธุรกิจเหมืองพลอยและกลุ่มวงการธุรกิจพลอยในจังหวัดจันทบุรี จนประสบความสำเร็จทางการเมือง หลังจากนั้นสะสมทุนทางสังคมผ่านทางภรรยา โดยเฉพาะกลุ่มสตรีแม่บ้าน กลุ่มสตรีอาสาพัฒนา (อสม.) ซึ่งภรรยาของนายรัชชชัย อนามพงษ์ เป็นแกนนำหลักของกลุ่มสตรีในจังหวัด

สำหรับอำนาจทางการเมืองของกลุ่มอนามพงษ์ ไม่แตกต่างจากกลุ่มตระกูลอื่น ๆ ที่ไม่สามารถสถาปนาอำนาจขึ้นมาเป็นข้าอำนาจหลักทางการเมืองภายในจังหวัดจันทบุรีได้ ทั้งที่มีประสบการณ์ทางการเมืองมาอย่างยาวนานผ่านการเป็น ส.ส. มาหลายสมัยก็ตาม

แม้ว่าภาพรวมการวิจัยของผู้วิจัย พบว่า ลักษณะโครงสร้างอำนาจของจังหวัดจันทบุรีมีลักษณะไม่มีข้าอำนาจที่ชัดเจนที่จะมีกลุ่มอำนาจ ตระกูลชนชั้นนำทางการเมืองผูกขาดอำนาจทางการเมืองภายในจังหวัด ควบคุมและครอบงำการตัดสินใจทางการเมือง และเป็นผู้ทรงอิทธิพลทางการเมืองในจังหวัดอย่างกรณีจังหวัดอื่นที่ค้นพบจากการวิจัย

แต่การวิจัยการดำรงอยู่ของกลุ่มอำนาจท้องถิ่นภายในจังหวัดจันทบุรีที่ไม่มีข้าอำนาจที่ชัดเจนนั้นที่สามารถดำรงอยู่ได้ จากการวิจัย พบว่า ข้าอำนาจ/กลุ่มอำนาจเหล่านี้ได้มีการจับเป็นพันธมิตรชั่วคราวในการเข้าสู่อำนาจการเมืองในจังหวัด การจับมือเป็นพันธมิตรชั่วคราวของข้าอำนาจที่หลากหลายในจังหวัดจันทบุรี เกิดความจำเป็นที่แต่ละกลุ่ม/ข้าอำนาจไม่สามารถควบคุมฐานคะแนนเสียงในจังหวัดได้ทั้งหมด โดยแต่ละข้ามีฐานคะแนนเสียงแต่มีกระจายไปตามเขตพื้นที่ของตนเอง และแต่ไม่มีกลุ่มอำนาจ/ตระกูลใดสามารถควบคุมฐานคะแนนในจังหวัดได้ตามลำพัง

เงื่อนไขดังกล่าวจึงมีความจำเป็นต้องจับมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองเพื่อเกื้อกูลและช่วยเหลือกันฐานคะแนนเสียงซึ่งกันและกัน การจับมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองในลักษณะชั่วคราวมีลักษณะเป็นกลุ่มอำนาจทางยุทธศาสตร์ (strategic power group) กล่าวคือ เป็นการพยายามร่วมมือกันของกลุ่มอำนาจหลายกลุ่มในจังหวัดรวมตัวเป็นพันธมิตรชั่วคราวในการเข้าสู่อำนาจ

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า อย่างกรณีการเลือกตั้ง ส.ส. วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2250 ที่ผ่านมาและการเลือกตั้งนายก อบจ. จันทบุรี รวมทั้งสมาชิกสภา อบจ. เป็นการสะท้อนให้เห็นการร่วมมือเป็นพันธมิตรชั่วคราวของข้าอำนาจที่หลากหลายในจังหวัดจันทบุรีที่มีข้าอำนาจหลักชัดเจน ในการควบคุมและครอบงำการตัดสินใจทางการเมือง ทำให้เกิดการร่วมมือกันของข้าอำนาจอย่างไม่มีทางเลือก

1. การจับมือเป็นพันธมิตรการเมืองในการเลือกตั้ง ส.ส. วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2250

การวิจัย พบว่า การเลือกตั้ง ส.ส. จันทบุรีเมื่อ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เป็นการเลือกตั้งที่มีผู้สนใจลงสมัครรับเลือกตั้งอย่างกว้างขวางมีผู้สมัครถึง 21 คน จาก 7 พรรคการเมืองเนื่องจากจังหวัดจันทบุรีสามารถมี ส.ส. ได้ 3 คน ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 22 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า แม้ว่าการแข่งขันทางการเมืองของการเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งนี้การต่อสู้ทางการเมืองหลักจะเป็นการต่อสู้ระหว่างพรรคประชาธิปัตย์และพรรคพลังประชาชน อันเป็นผลพวงมาจากความขัดแย้งจากการเมืองระดับชาติ สำหรับการศึกษารับมือเป็นพันธมิตรชั่วคราวในการเลือกตั้งครั้งนี้ที่เด่นชัด คือ กลุ่มผู้สมัคร ส.ส. ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ ประกอบด้วย นายรัชชัย อนุภาพงษ์ นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา นายพงศ์เวช เวชชาชีวะ โดยผู้สมัคร ส.ส. ทั้ง 3 ได้จับมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองโดยมีวัตถุประสงค์ในการเข้าสู่อำนาจเป็นเป้าหมายร่วมด้วยเงื่อนไขและข้อจำกัดในด้านฐานคะแนนเสียงและทรัพยากรทางการเมืองทำให้ทั้ง 3 ต้องร่วมมือกัน

การวิจัย พบว่า ผู้สมัครทั้ง 3 ก่อนจับมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองในการเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งนี้ต่างมีที่มาที่หลากหลาย เช่น นายพงศ์เวช เวชชาชีวะ อดีตเป็น ส.ส. พรรคไทยรักไทยและเป็นลูกเขยของหัวหน้าคนสำคัญของ นายประคิด อุดตะโมต พรรคพลังประชาชน แต่การเลือกตั้งครั้งนี้กลับมาเป็นฝ่ายตรงข้ามกับตระกูลอุดตะโมต นายรัชชัย อนุภาพงษ์ อดีตเป็น ส.ส. ที่เคยสังกัดหลายพรรคการเมืองในการเลือกตั้งครั้งนี้ย้ายกลับมาสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ นายยุคล ชนะวัฒน์ปัญญา อดีตสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดจันทบุรี ปี พ.ศ. 2549 และมีฐานคะแนนเสียงอยู่ที่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า แม้ทั้ง 3 ได้จับมือเป็นพันธมิตรในการเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งนี้ ทั้งที่ภูมิหลังเส้นทางเมืองของแต่ละคนต่างเป็นคนละฝ่าย แต่ด้วยข้อจำกัดและเงื่อนไขที่ไม่มีใครสามารถมีอิทธิพลทางการเมืองหรือกุมอำนาจรอบงำการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนได้ทั้งหมด ทำให้ต้องจับมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองเพื่อเกื้อกูลกัน แต่ทั้งนี้การร่วมมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองชั่วคราวเท่านั้น

2. การจับมือเป็นพันธมิตรการเมืองในการเลือกตั้ง อบจ.

นอกจากสนามการเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งที่ผ่านมา ที่สะท้อนให้เห็นการร่วมมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองชั่วคราวของกลุ่มผู้สมัคร ส.ส. จากพรรคประชาธิปัตย์ที่ต้องร่วมมือกันจนได้รับชนะยกทีม ในสนามการเลือกตั้งนายก อบจ. และสมาชิกสภา อบจ. จันทบุรี ครั้งที่ผ่านมา ก็สะท้อนให้เห็นการร่วมมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองในการต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจในเวทีการเมืองท้องถิ่นอย่างน่าสนใจ

กล่าวคือ การเลือกตั้งนายก อบจ. และ ส.อบจ. ครั้งนี้เป็นการต่อสู้กันระหว่าง นายชนภณ กิจกาญจน์ อดีตนายกองจัดการบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี และนางคมคาย (เฟื่องประยูร) พลบุตร จากพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งเป็นการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นการแข่งขันที่เข้มข้นเนื่องจากสนามการเมืองท้องถิ่นอย่างองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เป็นสนามการเมืองที่ครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด และในขณะเดียวกันเป็นเวทีการเมืองมีงบประมาณจำนวนหลายร้อยล้านในการบริหารจัดการ จึงทำให้เป็นที่สนใจของกลุ่มอำนาจท้องถิ่นในการเข้าสู่อำนาจและวางเครือข่ายในการเลือกตั้ง ส.ส. ระยะยาว

การแข่งขันในการเลือกตั้งนายก อบจ. จันทบุรี พรรคประชาธิปัตย์ได้ส่ง นางคมคาย (เฟื่องประยูร) พลบุตร อดีต ส.ส. จังหวัดจันทบุรี โดยอาศัยฐานจากการเป็นอดีต สจ., ส.ส. นางคมคาย (เฟื่องประยูร) พลบุตร ส.ส. เครือข่ายของ นายสนธิ เฟื่องประยูร และ ส.ส. 3 คนของพรรคประชาธิปัตย์เป็นฐานคะแนนเสียง เนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์มีความพยายามที่จะยึดพื้นที่การเมืองหลักของจังหวัดจันทบุรีในอนาคต

สภาพการแข่งขันที่เข้มข้นทำให้ นายชนภณ กิจกาญจน์ ต้องแสวงหาพันธมิตรทางการเมืองในการแข่งขันนายก อบจ. ครั้งนี้ ในการวางยุทธศาสตร์การต่อสู้ นายชนภณ กิจกาญจน์ได้ประสานร่วมมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองกับ นางวรรณฤดี ศรีคำแหง ภรรยาของนายมงคล ศรีคำแหง สว. จันทบุรี ซึ่งมีฐานคะแนนเสียงในเขตอำเภอท่าใหม่ เนื่องจากก่อนที่นายมงคล ศรีคำแหง จะได้รับการเลือกตั้งเป็น สว. จันทบุรี เขาเคยดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีมาหลายสมัยมีฐานคะแนนที่จะเกื้อกูลในการเลือกตั้งนายก อบจ. ครั้งนี้

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 23 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า ทั้งนี้ นายชนภณ กิจกาญจน์ ได้ร่วมมือกับ นายประพันธ์ จึงสกุลวัฒนา อดีต สจ.

ประธานสภา อบจ. หลายสมัย อดีตผู้สมัคร สว. และ ส.ส. และเป็นผู้กว้างขวางคนหนึ่ง ในจังหวัดจันทบุรีรวมทั้ง กลุ่ม ส.อบจ. ในเขตอำเภอต่างที่เป็นพันธมิตรทางการเมืองกับตนเองเมื่อครั้งที่ นายชนภณ กิจกาญจน์ ดำรงตำแหน่งนายก อบจ. สมัยแรกที่ได้สร้างเครือข่ายเอาไว้เป็นพันธมิตรในการต่อสู้ครั้งนี้ รวมทั้งกลุ่มสมาชิกพรรคพลังประชาชน และประชากร ที่พ่ายแพ้ให้กับพรรคประชาธิปัตย์

การร่วมมือเป็นพันธมิตรของผู้แข่งขันทั้งสองฝ่ายเป็นการตอกย้ำให้เห็นสภาพการเมืองที่ไม่มีกลุ่มอำนาจ/ขั้วอำนาจใดภายในจังหวัดจันทบุรี ที่สามารถควบคุมและครอบงำอำนาจทางการเมืองภายในจังหวัด เงื่อนไขดังกล่าวทำให้แต่ละกลุ่มอำนาจในจังหวัดต้องจับมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองในการต่อสู้เพื่อเข้าสู่อำนาจ ผลการเลือกตั้งนายก อบจ. นายชนภณ กิจกาญจน์ ได้คะแนน 116,927 ส่วนคู่แข่ง นางคมคาย (เฟื่องประยูร) พลบุตร ได้คะแนน 69,355 ส่วน ส.อบจ. เขต ขั้วประชาธิปัตย์ได้รับการเลือกตั้งเพียง 6 ที่นั่ง ในขณะที่ขั้วของนายชนภณ กิจกาญจน์ และพันธมิตรได้รับการเลือกตั้ง 30 ที่นั่ง หลังจาก นายชนภณ กิจกาญจน์ ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเป็นสมัยที่ 2 ด้วยการจับมือเป็นพันธมิตรกับขั้วอำนาจอื่น ๆ ในการต่อสู้เพื่อเข้าสู่อำนาจ อบจ. เพื่อรักษาสัมพันธภาพของพันธมิตรในการบริหารจัดการ อบจ. ให้เกิดเอกภาพสูงสุด นายชนภณ กิจกาญจน์ ได้กระจายผลประโยชน์หลังการเลือกตั้งในตำแหน่งบริหาร อบจ. ให้แก่เครือข่ายพันธมิตร ได้แต่งตั้งนางวรรณฤดี ศรีคำแหง เป็นรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี และแต่งตั้งนายประพันธ์ จึงสกุลวัฒนา เป็น เลขานุการนายก อบจ. จันทบุรี รวมทั้งกระจายผลประโยชน์จากโครงการพัฒนาของ อบจ. ให้แก่ ส.อบจ. ในขั้วอำนาจของนายชนภณ กิจกาญจน์

สภาพที่กลุ่มอำนาจไม่สามารถมีอิทธิพลและครอบงำอำนาจทางการเมือง ลักษณะดังกล่าวเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ขั้วอำนาจต่าง ๆ ต้องสร้างพันธมิตรทางการเมืองและอาศัยของกลไกการจัดตั้งเครือข่ายหัวคะแนนเป็นเครื่องมือหลักในการเข้าสู่อำนาจ และใช้อำนาจหน้าที่ในองค์กรปกครองท้องถิ่นแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อรักษาเครือข่ายพันธมิตร เป็นการสมทบกันระหว่างผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ในองค์กรปกครองท้องถิ่นและผู้ดำรงตำแหน่งในการบริหารรวมทั้งเครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง

กล่าวโดยสรุปจากการวิจัยลักษณะโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นของจังหวัดจันทบุรี มีลักษณะแบบไม่มีขั้วอำนาจที่ชัดเจน และไม่สามารถตกผลึกเป็น โครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองในระดับจังหวัด ในการกำหนดแบบแผนความสัมพันธ์เชิงอำนาจของจังหวัดจันทบุรีได้ทั้งหมด

ในขณะที่สภาพการเมืองของจังหวัดจันทบุรีที่มีขั้วอำนาจการเมืองที่หลากหลาย แต่ไม่มีขั้วอำนาจใดสามารถสถาปนาเป็นขั้วอำนาจที่ทรงอิทธิพลทางการเมืองและเข้าไปครอบงำการตัดสินใจทางการเมืองภายในจังหวัดจันทบุรีได้ ทำให้การแข่งขันเพื่อเข้าสู่อำนาจทางการเมืองหลาย ๆ กรณีจึงจำเป็นต้องจับมือเป็นพันธมิตรทางการเมืองชั่วคราว ในการแข่งขันเข้าสู่อำนาจในลักษณะที่เรียกว่า กลุ่มอำนาจทางยุทธศาสตร์

จังหวัดตราด: ลักษณะโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นแบบไม่มีขั้วอำนาจชัดเจน

การวิจัย พบว่า สภาพทางการเมืองในจังหวัดตราด อาจกล่าวได้ว่า โครงสร้างอำนาจของฝ่ายนักการเมืองในจังหวัดตราดนั้น มีลักษณะที่ไม่มีขั้วอำนาจที่ผูกขาดทางการเมือง กล่าวคือ ในจังหวัดตราดไม่มีลักษณะของกลุ่มอำนาจที่เรียกกันว่า “บ้านใหญ่” อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีกลุ่มการเมืองที่สำคัญของจังหวัดตราดอยู่ 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ

กลุ่มนายธีระ สลักเพชร

กลุ่มนายธีระ สลักเพชร ปัจจุบันเป็นกลุ่มอำนาจที่มีบทบาทในทางการเมืองระดับชาติโดยปัจจุบันนายธีระ สลักเพชร เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) จังหวัดตราด และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม

นายธีระ สลักเพชร เป็นบุตรของนายเพียรพาสน์ สลักเพชร และนางยุพิน สลักเพชร มีพี่ชาย คือ นายพงศธร สลักเพชร นายกองค้การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เกาะช้างใต้ กิ่ง อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด นายธีระ สลักเพชร จบปริญญาตรี สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปี พ.ศ. 2526 และปี พ.ศ. 2535 ได้ปริญญาโท วิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สุโขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปี พ.ศ. 2526 และปี พ.ศ. 2535 ได้ปริญญาโท
วิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นายธีระ สลักเพชร เข้าสู่การเมืองได้เป็น ส.ส. สมัยแรกเมื่อ ปี พ.ศ. 2539
โดยลงสมัครที่จังหวัดตราด และเป็น ส.ส. ผูกขาด ของจังหวัดตราดมาจนถึงปัจจุบัน
โดยชนะการเลือกตั้งมาโดยตลอดทุกครั้งที่นั่งสมัคร แม้แต่ในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2548
ซึ่งพรรคไทยรักไทยครองพื้นที่ทั้งหมดในภาคตะวันออก แต่นายธีระ สลักเพชร
ยังสามารถชนะการเลือกตั้งในนามพรรคประชาธิปัตย์

นายธีระ สลักเพชร มีประสบการณ์ทำงานการเมืองระดับชาติหลายตำแหน่ง เช่น
เป็นรองประธานคณะกรรมการการท่องเที่ยว และประธานกรรมการการสาธารณสุข
สภาผู้แทนราษฎรของสภาผู้แทนราษฎร และในฝ่ายบริหารเคยดำรงตำแหน่ง เลขานุการ-
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้เคยดำรงตำแหน่ง ที่ปรึกษารัฐมนตรี-
ว่าการกระทรวงวิทยาศาสตร์ และที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี พรรคประชาธิปัตย์ได้
คณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ตามข้อบังคับพรรค นายธีระ สลักเพชร ได้รับเลือก
ให้ดำรงตำแหน่ง รองเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
จากการเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2539, 2544, 2548 และ 2550

กรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ รองประธานคณะกรรมการการท่องเที่ยว
สภาผู้แทนราษฎร ประธานกรรมการการสาธารณสุข สภาผู้แทนราษฎร เลขานุการ
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (ดร. วิชัย ดันศิริ) ที่ปรึกษา รัฐมนตรีว่าการ-
กระทรวงวิทยาศาสตร์ (ดร. อาทิตย์ อุไรรัตน์) ที่ปรึกษารองนายกรัฐมนตรี (นายสุทัศน์
เงินหมื่น) รัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม

ในการเลือกตั้ง วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 นายธีระ สลักเพชรลงสมัครรับ
เลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดตราด ชนะการเลือกตั้งได้คะแนนเป็นอันดับ 1 รวม 62,160 คะแนน
ทิ้งห่าง นายนฤพนาด สว่างไสว ผู้สมัครจากพรรคพลังประชาชน ที่ได้ 34,163 คะแนน
ที่มีนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราดหนุนหลังอย่างเต็มตัว
ในการเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งที่ผ่านมามีแต่ต้องพ่ายแพ้ให้กับนายธีระ สลักเพชร อย่างขาดลอย

แม้ว่านายธีระ สลักเพชร โคดเค้นทางการเมืองระดับชาติและมีลักษณะการผูกขาด
อำนาจทางการเมืองระดับชาติมาอย่างยาวนาน สำหรับเวทีการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดตราด

แม้ว่านายธีระ สลักเพชร จะมีความพยายามสถาปนาอำนาจในท้องถิ่น กลับไม่ประสบความสำเร็จในเวทีการเมืองท้องถิ่น สำหรับสนามการเมืองท้องถิ่นในกลุ่มของ นายธีระ สลักเพชร ที่โดดเด่น คือ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ มีน้องชาย นายธีระ สลักเพชร คือ นายพงศธร สลักเพชร เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) แต่ก็มี ความขัดแย้งกันในเครือญาติกันเอง

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 สิงหาคม 2552) กล่าวว่า แม้กระทั่งการเลือกตั้ง นายก อบต. เกาะช้างใต้ที่ผ่านมายังมีการลงแข่งขันระหว่าง คนเครือญาติตระกูลสลักเพชรด้วยกันเนื่องจากมีความขัดแย้งกันในเรื่องการบริหาร อบต. สะท้อนถึงความไม่มีเอกภาพทางการเมืองของตระกูลสลักเพชร ได้อย่างชัดเจน

จากการผู้วิจัย พบว่า การสถาปนาก่อรูปขึ้นของชนชั้นผู้มีอำนาจทางการเมือง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีฐานสำคัญคือครอบครัวที่จะคอยสนับสนุนภายใต้ระบบงส การก่อรูปขึ้นของชนชั้นผู้มีอำนาจทางการเมืองในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงตกผลึกในรูปของ ตระกูลชนชั้นผู้มีอำนาจทางการเมือง ความมีเอกภาพของครอบครัว/ตระกูลจึงเป็นปัจจัย สำคัญในการก่อรูปขึ้นของตระกูลชนชั้นนำทางการเมืองท้องถิ่น นัยยะดังกล่าวจึงทำให้ ตระกูลสลักเพชรไม่สามารถสถาปนาอำนาจทางการเมืองในจังหวัดตราดได้สมบูรณ์

แม้ว่านายธีระ สลักเพชร จะสามารถผูกขาดอำนาจการเมืองระดับชาติก็ได้ตาม แต่การผู้วิจัย พบว่า เกิดจากคะแนนนิยมของ นายธีระ สลักเพชร ตามลำพัง แต่ในทาง การเมือง นายธีระ สลักเพชร โดยไม่สามารถผลักดันคนในตระกูลสลักเพชรเข้าสู่สนาม- การเมืองในจังหวัดตราด เหมือนกับตระกูลชนชั้นนำทางการเมืองจังหวัดอื่น ๆ

ในภาคตะวันออกเฉียง

นายธีระ สลักเพชร จึงต้องประสานกับตระกูลอื่น ๆ ที่พอมือชื่อเสียงบารมีเข้าร่วม ในสนามการเมืองของจังหวัดตราด โดยไม่สามารถสถาปนาอำนาจตระกูลสลักเพชร เป็นแกนอำนาจหลักภายในจังหวัดตราด แล้วจึงสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง ภายหลัง

ทรัพย์เจริญ โดยการวิจัย พบว่า นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ ได้ผันตัวเองออกจากการเมืองในระดับชาติเข้าสู่สนามการเมืองท้องถิ่นเนื่องจากไม่ประสบความสำเร็จในเวทีการเมืองระดับชาติ

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 27 สิงหาคม 2552) กล่าวว่า นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ มีความพยายามสถาปนาอำนาจทางการเมืองของกลุ่มภายในจังหวัดตราดทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่นหลายครั้ง โดยผ่านเครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง เพื่อต้องการยึดครองพื้นที่และสถาปนาอำนาจของกลุ่มตนเอง แต่ไม่สามารถที่จะเอาชนะนายธีระ สลักเพชรในเวทีการเมืองระดับชาติได้

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 สิงหาคม 2552) กล่าวว่า แต่นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ มีฐานที่มั่นสำคัญในเวทีการเมืองท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด ที่เขาดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด 3 สมัยติดต่อกันและมีเครือข่ายพันธมิตร ส.อบจ. ในสภา 16 คน ถือได้เป็นหัวอำนาจหลักในองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด และมีบทบาทและทรงอิทธิพลทางการเมืองสูงสุดในนามกลุ่มลูกเมืองตราด

การศึกษาเส้นทางชีวิตทางการเมืองของนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ พบว่า นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ เข้าสู่เส้นทางการเมืองโดยได้รับการสนับสนุนจาก ตระกูลจินตกานนท์ ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 สิงหาคม 2552) กล่าวว่า โดยเฉพาะ นายเจียร จินตกานนท์ คหบดีเก่าและเป็นเจ้าที่ดินรายใหญ่ในจังหวัดตราด ผู้มากล้นด้วยบารมีในจังหวัดตราด และอดีตเป็นนักการเมืองคนสำคัญของจังหวัดตราด ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 สิงหาคม 2552) กล่าวว่า ผู้ก่อตั้งกลุ่มการเมืองท้องถิ่น “กลุ่มลูกเมืองตราด” ปัจจุบันนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ เป็นผู้สานต่อกลุ่มลูกเมืองตราดจนสามารถยึดพื้นที่ในสนามการเมืองท้องถิ่น

สำหรับฐานทางเศรษฐกิจของนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ เติบโตจากกระบวนการสะสมทุนทางเศรษฐกิจในธุรกิจการท่องเที่ยว การศึกษา พบว่า นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ มีรีสอร์ทส่วนตัวบนเกาะหลายา เป็นรีสอร์ทหรูแห่งเดียวบนเกาะหลายา โดยเกาะหลายาเป็นหมู่เกาะเล็ก ๆ มีจำนวน 3 เกาะของอุทยานหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด และเป็นเกาะที่สวยงามที่สุดดึงดูดใจนักท่องเที่ยวที่สุดของหมู่เกาะที่น่าท่องเที่ยวในประเทศไทย

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 12 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า ธีรภัทร นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ บนเกาะเหลายา มักจะรองรับลูกค้าไว้อีพีทั้งนักธุรกิจ นักการเมือง การวิจัย พบว่า จะเป็นสถานที่ที่ชนชั้นนำทางการเมืองระดับชาติมักจะมาพักผ่อนและวางแผนทางการเมืองกันบ่อยครั้ง และการวิจัย พบว่า นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ เป็นผู้หนึ่งที่มีความใกล้ชิด พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 12 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า ในสนามการเมืองของจังหวัดตราด กลุ่มลูกเมืองตราดภายใต้การนำของนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ สามารถยึดครองพื้นที่การเมืองได้เฉพาะเวทีการเมืองท้องถิ่นเท่านั้น แต่ไม่ประสบความสำเร็จในการเมืองระดับชาติ ทั้งที่นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ มีความพยายามหลายครั้งในสนามการเมืองระดับชาติ และเป็นที่น่าสนใจอีกประการ คือ ตระกูลทรัพย์เจริญไม่ต่างจากตระกูลสติกเพชร ที่ไม่สามารถสถาปนาอำนาจทางการเมืองเป็นตระกูลชนชั้นนำทางการเมืองที่ทรงอิทธิพลทางการเมืองทุกระดับในจังหวัดตราด แตกต่างกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออก ที่ผู้วิจัย พบว่า ชนชั้นนำทางการเมืองในภาคตะวันออกต่างก่อรูปขึ้นจากตระกูลเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญ

กลุ่มการเมืองภายใต้การหนุนหลังของ บริษัท ซี.พี.

การวิจัย พบว่า กลุ่มการเมืองที่พยายามเข้ามามีบทบาททางการเมืองในจังหวัดตราดเพื่อรักษาผลประโยชน์ของ บริษัท ซี.พี. เป็นสำคัญที่เป็นกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนจาก บริษัท ซี.พี. สจ. ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 12 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า เนื่องจาก บริษัท ซี.พี. วางแผนขยายธุรกิจ ในจังหวัดตราด ในด้านการเกษตรและการท่องเที่ยว โดย บริษัท ซี.พี. กว้านซื้อที่ดินผ่านกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น ที่จะได้ผลประโยชน์จากอำนาจหน้า การสนับสนุนเงินในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง และตำแหน่งบริหารธุรกิจ บริษัท ซี.พี. ในจังหวัดตราด โดยบริษัท ซี.พี. ต้องการให้นักการเมืองท้องถิ่นเหล่านี้ คอยดูแล และคุ้มครองผลประโยชน์ ของ บริษัท ซี.พี. ในจังหวัดตราด ระยะเวลาหลังนักการเมืองกลุ่มนี้มักถูกชาวบ้านวิจารณ์และเห็นว่า เป็นนักการเมืองของ บริษัท ซี.พี. ไม่ใช่ของชาวบ้านประชาชน “นักการเมืองของ ซี.พี. โดย ซี.พี. เพื่อ ซี.พี.”

ผลประโยชน์ ของ บริษัท ซี.พี. ในจังหวัดตราด ระยะเวลาหลังนักการเมืองกลุ่มนี้มักถูกชาวบ้านวิจารณ์และเห็นว่า เป็นนักการเมืองของ บริษัท ซี.พี. ไม่ใช่ของชาวบ้าน ประชาชน “นักการเมืองของ ซี.พี. โดย ซี.พี. เพื่อ ซี.พี.”

กลุ่มการเมืองภายใต้การหนุนหลังของ บริษัท ซี.พี. จะไม่มีการเปิดเผยตัวอย่างชัดเจนว่าเป็นเครือข่าย ลูกสมุน บริษัท ซี.พี. มีการรวมตัวกันอย่างหลวม ๆ ตัวแทนที่โดดเด่นที่สุด คือ นายสมเกียรติ สว่างไสว เขาเคยเป็นเจ้าหน้าที่สรรพากร แผนกสรรพากร จังหวัดตราด และได้ลาออกมาประกอบธุรกิจส่วนตัว ในช่วงปี พ.ศ. 2529

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 12 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า นายสมเกียรติ สว่างไสว เข้าไปเป็นนักธุรกิจในเครือ ซี.พี. จังหวัดตราด ได้เข้าเป็นตัวแทนในการซื้อหุ้นบริษัท เฟอร์รี่เกาะช้าง จำกัด และได้เข้าไปกว้านซื้อที่ดินประมาณ 20,000 ไร่ ที่จังหวัดตราด สำหรับการเลี้ยงปลาและเพาะสัตว์น้ำชายฝั่ง รองรับการเดินทางที่เกาะช้างและส่งไปยังทั่วโลก รวมทั้ง มีที่ดินที่หมู่เกาะช้างประมาณ 200 ไร่ โดยมี 50 ไร่ อยู่ท่าหาดทรายขาวของเกาะช้างเพื่อสร้างโรงแรม รีสอร์ท หอระดับ 6-7 ดาว เพื่อรองรับลูกชนชั้นนำระดับโลก

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า นับตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาในจังหวัดตราด การวิจัย พบว่า จะมีกลุ่มทุนทั้ง นักธุรกิจ นักการเมืองเข้ามาลงทุนอย่างกว้างขวางและมีมูลค่านับหมื่นล้านบาท เนื่องจากในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศพื้นที่จังหวัดตราดเป็นศูนย์กลางในการท่องเที่ยวและการค้าชายแดน มีองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) เกิดขึ้นและมีความใกล้ชิดกับเพื่อนบ้านอย่างประเทศกัมพูชา

ทั้งนี้การวิจัย พบว่า กลุ่มทุนที่เข้ามาลงทุนในจังหวัดตราดเป็นกลุ่มทุนที่ใกล้ชิดกับ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้เกิดการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มทุนที่เข้ามาลงทุนในจังหวัดตราดกับกลุ่มนักการเมืองในท้องถิ่น เนื่องจากต่างฝ่ายต่างเล็งเห็นผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับในความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะสะท้อนได้จากกลุ่มนักการเมืองภายใต้การหนุนหลังของกลุ่ม ซี.พี. (เครือเจริญโภคภัณฑ์)

กระบวนการต่อสู้ทางการเมืองภายใต้โครงสร้างอำนาจท้องถิ่นแบบไม่มี หัวอำนาจชัดเจน

การวิจัย พบว่า กระบวนการต่อสู้ทางการเมืองภายใต้โครงสร้างอำนาจท้องถิ่นแบบไม่มีหัวอำนาจชัดเจนของจังหวัดตราดนั้น พบว่า แต่ละกลุ่มการเมืองในจังหวัดมีความเป็นอิสระมากในกระบวนการต่อสู้ทางการเมือง เนื่องจากไม่มีกลุ่มใดผูกขาดอำนาจทางการเมืองได้เบ็ดเสร็จ แม้ว่าในจังหวัดตราดจะมีการผูกขาดตำแหน่ง ส.ส. โดย นายธีระ สลักเพชร ตระกูลสลักเพชรดูเหมือนจะเป็นตระกูลการเมืองโดดเด่นที่สุดในจังหวัดตราด เนื่องจากสามารถครองตำแหน่ง ส.ส. ได้อย่างยาวนาน

ทว่าการวิจัยกลับ พบว่า การที่นายธีระ สลักเพชร สามารถครองตำแหน่ง ส.ส. ได้อย่างยาวนานเป็นความนิยมส่วนตัวไปของนายธีระ สลักเพชร เท่านั้นและในขณะเดียวกัน นายธีระ สลักเพชร ไม่มีศักยภาพพอที่จะสถาปนาตระกูลสลักเพชรขึ้นมามีบทบาทในฐานะตระกูลชนชั้นนำทางการเมืองด้วยเงื่อนไขหลายประการ เช่น ความไม่มีเอกภาพของตระกูล และข้อจำกัดบางประการของทรัพยากรทางการเมือง

แม้ว่านายธีระ สลักเพชร จะมีความพยายามเข้าไปสร้างเครือข่ายในเวทีการเมืองท้องถิ่น เช่น อบต. คลองใหญ่ อบต. เขาสมิง เทศบาลตำบลหนองเสม็ด เป็นต้น ระยะเวลาองค์กรปกครองท้องถิ่นเหล่านี้ก็กลับพ่ายแพ้ให้กับกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีตระกูลทรัพย์เจริญให้การสนับสนุน ทั้งนี้การวิจัยเชิงลึกทำให้ผู้วิจัย พบว่า กลุ่มการเมืองในจังหวัดตราดในท้องถิ่นที่มีหลายกลุ่ม/หลายตระกูลและแต่ละกลุ่ม/ตระกูลต่างมีอิสระต่อกันค่อนข้างมาก โดยกลุ่มแต่ละกลุ่มต่างมีความพยายามที่จะเข้ามามีอิทธิพลและบทบาททางการเมืองในจังหวัดตราด เช่น ตระกูลทรัพย์เจริญ ตระกูลไข่มุก ตระกูลสว่างไสว ตระกูลทองย้อย ตระกูลเลิศประดม และ ตระกูลจินตกานนท์ เป็นต้น

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 23 สิงหาคม 2552) กล่าวว่า การที่โครงสร้างการเมืองไม่มีหัวอำนาจที่ชัดเจนส่งผลดีต่อระบบการเมืองภายในจังหวัดที่การเมืองที่ยังอิสระต่อกันค่อนข้างมาก ไม่มีกลุ่ม/ตระกูลใดสามารถสถาปนาอำนาจได้ชัดเจนในสนามการเมืองระดับจังหวัดและท้องถิ่น เป็นการเปิดโอกาสทางการเมืองที่กว้างขวางให้กับผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองในจังหวัด ความเป็นอิสระทาง

การเมืองภายใต้โครงสร้างอำนาจที่ไม่มีขั้วอำนาจชัดเจน สะท้อนจากกระบวนการต่อสู้ทางการเมืองจากการเลือกตั้ง ดังนี้

กระบวนการต่อสู้ทางการเมือง: การเลือกสมาชิกวุฒิสภา (สว.)

การวิจัย พบว่า การเลือกตั้งการเลือกสมาชิกวุฒิสภา (สว.) ของจังหวัดตราด ครั้งที่ผ่านมา วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2551 มีผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประกอบด้วย

1. นายอเนก ทองย้อย ทนายความ มีการวิจัย พบว่า นายอเนก ทองย้อย เป็นคนที่กลุ่มนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ ให้การหนุนหลัง หลังจากพ่ายแพ้การเลือกตั้ง นายอเนก ทองย้อย ได้รับตำแหน่งเป็นที่ปรึกษานายวิเชียร ทรัพย์เจริญ นายก อบจ. ตราด
2. นายสุพัฒน์ จันทสุข ทนายความ
3. นายชุมพล เลิศรัฐการ อดีตข้าราชการ ซี 9 สำนักนายกรัฐมนตรี อดีตเคยลงสมัคร สว. พ.ศ. 2548 แต่ไม่ประสบความสำเร็จ
4. นายสุพจน์ เลียดประถม ประธานหอการค้าจังหวัดตราดเป็นเวลา 4 ปี หากพิจารณาจากรายชื่อผู้สมัครและความสัมพันธ์กับกลุ่มการเมืองภายในจังหวัด ตราด พบว่า ที่โดดเด่นที่สุด คือ นายอเนก ทองย้อย การวิจัย พบว่า มีความใกล้ชิดกับนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ และเป็นผู้ที่นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ ให้การสนับสนุนในการเลือกตั้ง สว. ครั้งนี้

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 สิงหาคม 2552) กล่าวว่า โดยนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ ได้ประสานไปยังเครือข่ายพันธมิตรของตนให้เป็นหัวคะแนนสนับสนุนนายอเนก ทองย้อย สำหรับนายสุพจน์ เลียดประถม มีการตั้งข้อสังเกตว่า จะมีใกล้ชิดกับนายธีระ สลักเพชร และเป็นผู้ที่ นายธีระ สลักเพชร สนับสนุน ในการเลือกตั้ง สว. ครั้งนี้ แต่การวิจัย พบว่า ทั้ง 2 มีความใกล้ชิดแต่ในฐานะ ส.ส. กับประธานหอการค้าที่ต้องประสานงานด้วยกันเป็นส่วนใหญ่ ในทางการเมืองนั้นนายสุพจน์ เลียดประถม มีฐานสนับสนุนที่ดีในกลุ่มนักธุรกิจ ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 19 สิงหาคม 2552) กล่าวว่า และมีเครือข่ายในกลุ่มนักธุรกิจจังหวัดตราดที่กว้างขวางกว่า นายธีระ สลักเพชร เนื่องจากนายสุพจน์ เลียดประถม เป็นนักธุรกิจระดับประเทศ

เป็นที่ยอมรับในวงกว้าง โดยเฉพาะกลุ่มธุรกิจ และการเลือกตั้ง สว. ครั้งนี้ในขณะเดียวกัน นายสุพจน์ เลียดประดม มีความตั้งใจและหาเสียงมาอย่างยาวนาน

ผลการเลือกตั้ง สว. ทำให้เราเห็นได้อย่างชัดเจนถึงความเป็นอิสระทางการเมือง ภายใต้โครงสร้างอำนาจที่ไม่มีขั้วอำนาจชัดเจน ผลการเลือกตั้ง สว. วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2551 นายพงษ์เกตุ เต็มกิจธนสาร ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตราด แดงผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดตราด (สว. ตราด) อย่างเป็นทางการปรากฏว่า ผู้สมัครที่ได้รับคะแนน อันดับ 1 ได้แก่ ผู้สมัครหมายเลข 4 นายสุพจน์ เลียดประดม ได้คะแนน 45,221 คะแนน อันดับ 2 ได้แก่ ผู้สมัครหมายเลข 3 นายชุมพล เลิศรัฐการ ได้คะแนน 22,927 คะแนน อันดับ 3 ได้แก่ ผู้สมัครหมายเลข 1 นายอเนก ทองย้อย ได้คะแนน 7,379 คะแนน และอันดับ 4 ได้แก่ นายสุพัฒน์ จันทสุข ได้คะแนน 6,574 คะแนน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดตราด, 2551, หน้า 3)

จากผลการเลือกตั้ง สว. สามารถพิจารณาและตั้งข้อสังเกตกับความสัมพันธ์ ที่เป็นอิสระของประชาชนกับกลุ่มการเมืองที่พยายามสนับสนุนตัวแทนเข้าสู่การเมือง อย่างนายอเนก ทองย้อย ซึ่งเป็นผู้ที่นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ นายก อบจ. ตราดสนับสนุน ได้คะแนนเพียง 7,379 คะแนนพ่ายแพ้อย่างย่อยยับ จากผลการเลือกตั้งเป็นการสะท้อน นัยยะทางการเมืองในจังหวัดตราดที่มีอิสระต่อการตัดสินใจของประชาชน โดยไม่ได้ ผูกโยงกับกลุ่มอำนาจในจังหวัดอย่างชัดเจน ในขณะเดียวกันเป็นการสะท้อนให้เห็น พฤติกรรมทางการเมืองของกลุ่มการเมืองภายในจังหวัดตราดที่มีความพยายามสถาปนา อำนาจแต่ยังไม่สามารถผูกขาดการเมืองทำให้กระบวนการตัดสินใจทางการเมือง ของประชาชน

ตลอดจนพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนเป็นอิสระซึ่งแตกต่างจากจังหวัด อื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการสถาปนากลุ่มชนชั้นนำและตกลึกเป็น โครงสร้างอำนาจ ทางการเมืองภายในจังหวัดและเข้าไปยึดกุมการตัดสินใจและพฤติกรรมทางการเมือง ของประชาชนไว้อำนาจของกลุ่มของตนเองเป็นสาระสำคัญ มีข้อดี จุดแข็งของจังหวัด- ตราดที่มีลักษณะ โครงสร้างอำนาจทางการเมืองที่ไม่มีขั้วอำนาจชัดเจน นอกจากไม่มี ตระกูลชนชั้นนำทางการเมืองใดสามารถผูกขาดอำนาจและเป็นผู้กำหนดแบบแผน ความสัมพันธ์เชิงอำนาจในจังหวัดได้ ยังทำให้ประชาชนมีอิสระในการตัดสินใจทาง

การเมือง และมีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองเป็นการเปิดพื้นที่การเมืองที่หลากหลายให้กับประชาชน

โดยเฉพาะจังหวัดตราดจากการวิจัย พบว่า มีภาคประชาชนที่มีเข้มแข็งในการเข้ามาบีบบทบาททางการเมืองของประชาชน ในการรูปแบบหลากหลาย มีองค์กรที่เข้ามาส่วนร่วมทางการเมืองในลักษณะที่แตกต่าง โดยไม่ถูกแทรกแซงจากกลุ่มนักการเมืองในจังหวัดตราด (ชัยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และชัยณรงค์ เครือนวน, 2552, หน้า 19-22) เช่น กลุ่มสัจจะออมทรัพย์ และองค์กรชุมชนคนตราด เป็นการสร้างความเข้มแข็งของพลังภาคประชาชน โดยไม่ต้องผูกโยงกับกลุ่มการเมืองในจังหวัด จนถูกครอบงำและควบคุมด้วยกลไกต่าง ๆ

กระบวนการต่อสู้ทางการเมืองการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตราด (ส.ส. ตราด)

สำหรับการเลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดตราด ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 ปัจจุบันได้เพียง 1 คน และเป็น ส.ส. 5 สมัย โดยนายธีระ สลักเพชร จากพรรคประชาธิปัตย์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม จากการศึกษาเส้นทางชีวิตทางการเมืองของ นายธีระ สลักเพชร พบว่า หลังจากที่เรียนปริญญาตรี สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อปี พ.ศ. 2526 และปี พ.ศ. 2535 ได้ปริญญาโทวิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เขารับราชการอยู่ในกรุงเทพ ประมาณ 15 ปี หลังเกิดเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 ทำให้เขาเริ่มสนใจการเมืองมากขึ้น และเริ่มครุ่นคิดทบทวนชีวิตตนเองจะเลือกทางเดินเส้นทางไหนระหว่างการรับราชการต่อไปกับการลงสนามการเมือง เนื่องจากพิจารณาเห็นว่า ตนเองมีต้นทุนทางสังคมอยู่บ้างในฐานะตระกูลสลักเพชร เป็นตระกูลเก่าแก่ของจังหวัดตราด เป็นที่รู้จักของประชาชนชาวตราดโดยทั่วไป แม้ว่าฐานะทางเศรษฐกิจจะไม่มั่งคั่งอย่างนักการเมืองทั่วไป โอกาสที่เห็นว่า ตนเองมีช่องทางการเมืองคือ ลักษณะโครงสร้างทางการเมืองที่ไม่มีขั้วอำนาจทางการเมืองของจังหวัดตราดที่อำนาจทางการเมืองไม่ผูกขาดหรือกระจุกตัวอยู่ที่ตระกูลใดตระกูลหนึ่งอย่างชัดเจน การที่โครงสร้างอำนาจทางการเมืองไม่ตกผลึกเปิดโอกาสให้กับประชาชนที่สนใจเข้าสู่การเมืองได้และมีโอกาสบนเส้นทางทางการเมือง นายธีระ สลักเพชร จึงตัดสินใจเข้าสู่

การเมืองสมัยแรกเป็น ส.ส. ตราด ในนามพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อปี พ.ศ. 2539 และผูกขาด ส.ส. นับแต่นั้นจนถึงปัจจุบัน ชนะการเลือกตั้งทุกครั้ง 5 สมัย

กรณีการเลือกตั้ง ส.ส. ในปี พ.ศ. 2548 ภายใต้ปรากฏการณ์พรรคไทยรักไทย ได้รับคะแนนนิยมอย่างล้นหลาม ในขณะที่พรรคไทยรักไทยสามารถครองพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งหมด ภายใต้การนำของ สมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเปี๊ยะ) ที่ถูกบีบอย่างหนักจากคดีเขาไม้แก้วและฆ่าก้านนยูริ สิทธิโชค จึงต้องเข้าร่วมกับพรรคไทยรักไทยอย่างไม่มีทางเลือก พร้อมกับรับตำแหน่งผู้อำนวยการเลือกตั้งของพรรคไทยรักไทย ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก้านน ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 สิงหาคม 2552) กล่าวว่า สมชาย คุณปลื้ม ประธานเครือข่ายพันธมิตรชนชั้นนำจังหวัดต่าง ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพร้อมกับทู่พวยการทางการเมืองแบบเต็มกำลังอัตราศึกเพื่อโชว์ผลงานในการต่อรองกับ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ผลการเลือกตั้งไปตามคาดหมาย ภายใต้การบัญชาการของสมชาย คุณปลื้ม (ก้านนเปี๊ยะ) พรรคไทยรักไทยสามารถกวาดที่นั่ง ส.ส. ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้เกือบทั้งหมดแต่ที่เดียวที่ไม่สามารถชนะการเลือกตั้ง คือ จังหวัดตราด

ในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2548 มีนายธีระ สลักเพชร เป็น ส.ส. ตราด เพียงที่นั่งเดียวที่พรรคประชาธิปัตย์ชนะการเลือกตั้ง เป็นการสะท้อนให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าถ้าจังหวัดใดที่มีโครงสร้างอำนาจท้องถิ่นแบบไม่มีชั้นอำนาจที่ชัดเจน มีผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนที่เป็นอิสระที่ถูกไม่ถูกครอบงำและผูกขาดอำนาจในกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองตระกูลใดตระกูลหนึ่ง สะท้อนจากคำสัมภาษณ์ของแกนนำการเมืองภาคประชาชนในจังหวัดตราด ต่อการเลือกตั้ง พ.ศ. 2548 ในจังหวัดตราดที่สะท้อนอย่างสนใจ

กรณีการเลือกตั้ง วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 นายธีระ สลักเพชร ลงสมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ตราด แข่งขันกับนายอนุปนาท สว่างไสว อดีตรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด โดยลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคพลังประชาชน (พรรคเพื่อไทย) การเลือกตั้งครั้งนี้ นายอนุปนาท สว่างไสว มีนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ นายก อบจ. ตราด สนับสนุนอยู่เบื้องหลังและมีกลุ่มทุนใหญ่อย่าง บริษัท ซี.พี. โดยนายสมเกียรติ สว่างไสว ในฐานะเครือญาติที่สนับสนุน นายอนุปนาท สว่างไสว นอกจากนี้ยังมีกลุ่มทุนที่เข้ามา

ลงทุนในจังหวัดตราด รวมถึงกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่น เช่น ส.อบจ. 15 คน ที่เป็นเครือข่าย นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

การประเมินกำลังในทางเศรษฐกิจการเมืองของการแข่งขันทางการเมือง ถ้าพิจารณาภายใต้กรอบธุรกิจการเมือง (money politics) นายธีระ สลักเพชร ไม่มีทางชนะ ในสนามการเลือกตั้ง ส.ส. ครั้งนี้ เนื่องจากคู่ต่อสู้ คือ นายอนุทิน ชาญวีรกูล มีความพร้อมในด้านทรัพยากรทางการเมืองที่ได้เปรียบกว่าทั้งในด้านฐานอำนาจและฐานทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งจากการหนุนเสริมของเครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง

แต่ผลการเลือกตั้งกลับเป็นสิ่งตรงข้ามนายธีระ สลักเพชร กลับเป็นฝ่ายชนะ มีคะแนนทิ้งห่างนายอนุทิน ชาญวีรกูล ถึง 30,000 คะแนน ได้เป็น ส.ส. ตราด สมัยที่ 5 ผลการเลือกตั้ง ส.ส. จังหวัดตราดได้สร้างปรากฏการณ์ทางการเมืองและเป็นบทพิสูจน์ถึงอำนาจประชาชนที่ไม่ถูกจำกัดจากโครงสร้างอำนาจทางการเมืองของกลุ่มการเมืองในจังหวัดตราด ที่อาศัยความได้เปรียบจากฐานทรัพยากรทางการเมืองทั้งในด้านฐานอำนาจและฐานทางเศรษฐกิจที่เข้มแข็งมาเป็นเครื่องมือเพื่อผลักดันคนของตนเองเข้าสู่สนามการเมืองแต่ไม่สามารถผูกขาดอำนาจและครอบงำการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชนได้

หากพิจารณาจากผลการเลือกตั้ง ส.ส. ที่ผ่านมานายธีระ สลักเพชร สามารถต่อสู้กับกลุ่มทุนและกลุ่มนักการเมืองท้องถิ่นที่มีความได้เปรียบกว่า รวมถึงการผูกขาดการเป็น ส.ส. จังหวัดตราดถึง 5 สมัย จากคะแนนนิยมของประชาชนที่มีต่อ นายธีระ สลักเพชร มาอย่างยาวนาน นายธีระ สลักเพชร มีโอกาสที่จะสถาปนาตระกูลสลักเพชร เป็นตระกูลชนชั้นนำทางการเมืองของจังหวัดตราดรวมทั้งการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองในสนามการเมือง

ส.อบจ. ตราด ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 15 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า แต่ในความเป็นจริง นายธีระ สลักเพชร กลับไม่สามารถสถาปนาอำนาจการเมืองในจังหวัด ได้สมบูรณ์ในลักษณะตระกูลชนชั้นนำทางการเมืองทั้งที่เขาเป็น ส.ส. ผูกขาด 5 สมัย เนื่องจากมีนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ ที่ยึดกุมอำนาจการเมืองท้องถิ่นจังหวัดตราด ผ่านเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองอย่างเหนียวแน่น ในมุมกลับกัน นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ เองก็ไม่เคยประสบความสำเร็จในสนามการเมืองระดับชาติ

ทั้งที่ตนเองสามารถยึดกุมอำนาจการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดตราดผ่านเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองได้เกือบทั้งจังหวัดตราด สะท้อนจากคำสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลที่น่าสนใจ “ธีระไ้ระดับชาติ ตกท้องถิ่น วิเชียร ไ้ท้องถิ่น ตกระดับชาติ”

กระบวนการต่อสู้ทางการเมือง: การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด

จากการวิจัยกระบวนการต่อสู้ทางการเมืองจากการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราดภายใต้โครงสร้างอำนาจที่ไม่มีขีดอำนาจชัดเจนของจังหวัดตราด ทำให้เราพบว่า ในสนามการเมืองท้องถิ่น โดยเฉพาะในองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ สามารถครองพื้นที่ 3 สมัย (12 ปี) ติดต่อกันซึ่งถือว่าเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ครองอำนาจที่ยาวนานคนหนึ่งในประเทศไทย ส.อบจ. ตราด ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 14 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า แม้ว่า นายธีระ สลักเพชร และพรรคประชาธิปัตย์ มีพยายามที่จะเข้ายึดครองพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราดด้วยเช่นกัน เนื่องจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นฐานสำคัญสำหรับการเมืองและผลกับการเมืองระดับชาติระยะยาว แต่นายธีระ สลักเพชร และพรรคประชาธิปัตย์ไม่เคยประสบในสนามการเมืองระดับขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างกรณี การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราดครั้งล่าสุดวันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2551

ส.อบจ. ตราด ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 15 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า ในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราดที่ผ่านมา เป็นการลงแข่งขันกันระหว่างหมายเลข 1 นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด 3 สมัย (12 ปี) โดยมีพรรคพลังประชาชนให้การสนับสนุน เบื้องหลัง พร้อมกลุ่มผู้สูงอายุ อีกกว่า 2 หมื่นคน และหมายเลข 2 ดร. บุญส่ง ไข่มุข อดีต สว. และ ส.ส. สังกัดพรรคประชาธิปัตย์ โดยมีนายธีระ สลักเพชร ส.ส. ตราด ให้การสนับสนุนและช่วยหาเสียงเลือกตั้ง พร้อมสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อีกกว่า 3 หมื่น ในจังหวัดตราดเป็นฐานการเลือกตั้ง

กระบวนการต่อสู้ทางการเมืองของการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราดภายใต้โครงสร้างอำนาจไม่มีขีดอำนาจที่ชัดเจน และการครองพื้นที่มาอย่างยาวนานของนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ และการต้องการแย่งชิงพื้นที่ของพรรคประชาธิปัตย์

กับภายใต้โครงสร้างอำนาจทางการเมืองของจังหวัดตราด ที่ไม่มีใครผูกขาดพื้นที่การเมือง ได้สมบูรณ์ กระบวนการต่อสู้ทางการเมืองของแต่ละฝ่ายจึงต้องอาศัยฐานที่ตนเองมีอยู่ อย่างเหนียวแน่น

ส.อบจ. ตราด ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 15 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า จากการเข้าไปสังเกตการณ์การเลือกตั้งของผู้วิจัยในพื้นที่ หลังเปิดหีบบัตรเลือกตั้งเมื่อเวลา 08.00 น. หน่วยเลือกตั้งเขตอำเภอเมือง จังหวัดตราด วันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2551 ส.อบจ. ตราด ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 15 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า ประชาชนชาวตราดจำนวนมากเดินทางไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งนายก และสมาชิก อบจ. ตราด แบ่งเขตเลือกตั้งเป็น 24 เขตเลือกตั้งผู้มีสิทธิกว่า 1 แสน 5 หมื่น คนอย่างคับคั่ง เนื่องจากการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นที่สนใจของประชาชนชาวตราด ทำให้มีผู้ออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งกันมากคาดว่ายอดผู้ใช้สิทธิน่าจะไม่ต่ำกว่า 70 เปอร์เซ็นต์

บรรยากาศการออกมาใช้สิทธิของประชาชนในการเลือกตั้งครั้งนี้ที่ผู้วิจัยเข้าไปสังเกตการณ์ พบว่า การเลือกตั้งเป็นไปอย่างคึกคักประชาชนผู้มาใช้สิทธิต้องเข้าแถวรอคิวในการใช้สิทธิ โดยประชาชนให้ความสนใจกับการเลือกตั้งครั้งนี้มาก เนื่องจากผู้สมัครนายก อบจ. ทั้ง 2 คน มีการหาเสียงอย่างต่อเนื่องและองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมาก อีกทั้งในกระบวนการต่อสู้ทางการเมืองของผู้สมัครทั้ง 2 ฝ่าย ต่างมีกลุ่มหนุนหลังเป็นพรรคการเมืองใหญ่ ที่ทรงอิทธิพลที่สุดในประเทศไทย (พรรคประชาธิปัตย์พรรคเพื่อไทย) และตัวผู้สมัครต่างเป็นที่รู้จักของประชาชนเป็นอย่างดีเพราะเคยดำรงตำแหน่งทางการเมืองของจังหวัดตราด

สำหรับนายธีระ สลักเพชร ผู้ให้การสนับสนุน ดร. บุญส่ง ไข่เกษ เนื่องจากเห็นว่าตนเองและพรรคประชาธิปัตย์มีความได้เปรียบจากการเลือกตั้ง ส.ส. ตราด ที่มีต่อ นายอนุปนาท สว่างไสว อดีตรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ตราด จากพรรคเพื่อไทย (พท.) หรือไทยรักไทยในขณะนั้น โดยมีนายวิเชียร ทรัพย์เจริญ เป็นผู้สนับสนุน ทำให้ทีมการศึกษาของพรรคประชาธิปัตย์ มั่นใจว่าการส่ง ดร. บุญส่ง ไข่เกษ อดีต ส.ส. ปี พ.ศ. 2548 และอดีต สว. ปี พ.ศ. 2549 ลงชิงตำแหน่งนายก อบจ. ตราด นายธีระ สลักเพชร และพรรคประชาธิปัตย์กุมอำนาจทางการเมืองใน อบจ. ได้

ในขณะที่นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ มีฐานการเมืองสำคัญคือกลุ่ม ส.อบจ. เทศบาล อบต. ที่เขาสันนิษฐาน ยังมีนายเจียร จินตกาณนท์ คนดีศรีเมืองตราด เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่ม- ลูกเมืองตราดและ ได้เครือข่ายพรรคพลังประชาชน (ในขณะนั้น) สนับสนุน พร้อมผู้สูง-อายุ จังหวัดตราด กว่า 2 หมื่นคน เป็นฐานคะแนน นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ ทั้งสองกลุ่ม มีความพยายามที่จะเข้าครอบงำพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตราดเพื่อสร้างฐานอำนาจทางการเมืองในระยะยาว ผลการเลือกตั้งจากการนับคะแนนเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร-ส่วนจังหวัด จบลงแล้วเมื่อเวลา 23.45 น. หลังนับคะแนนนานกว่า 6 ชั่วโมง โดยหน่วย-สุดท้ายที่นับคะแนนยาวนานที่สุด คือ หน่วยอำเภอเมืองตราด ท่ามกลางกองเชียร์ของผู้สมัครทั้ง 2 เบอร์มารอลุ้นผลการนับคะแนนติดขอบสนาม ระหว่างการนับคะแนนปรากฏว่า นายประทีป เลขานุการ ส.ส. ชีระ สลักเพชร พรรคประชาธิปัตย์ ทักท้วงคณะกรรมการการเลือกตั้งเนื่องจากการนับคะแนนผิดพลาดไม่โปร่งใส

หลังจากการนับคะแนนเป็นที่เรียบร้อย นายศรีณัฐ หักกะยานนท์ ประธาน-กรรมการการเลือกตั้งประจำองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด ประกาศผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราดอย่างเป็นทางการ

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด ผู้ได้คะแนนเป็นอันดับที่ 1 คือ นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ อดีตนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตราด ที่ลงสมัครในนามกลุ่มลูกเมือง-ตราด ได้คะแนน 40,577 คะแนน ผู้ได้คะแนนเป็นอันดับที่ 2 นายบุญส่ง ไช้เกษ อดีต ส.ส. และ สว. ผู้สมัครในนามพรรคประชาธิปัตย์ ได้คะแนน 37,421 คะแนน พ่ายแพ้แก่ นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ 3,095 คะแนน ถือว่าเป็นการครองพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด-อีกสมัยของค่ายลูกเมืองตราดภายใต้การนำของ นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ นอกจากนี้ นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ จะได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งนี้ (สำนักงานคณะกรรมการ-การเลือกตั้งประจำจังหวัดตราด, 2551, หน้า 4)

ส.อบจ. ตราด (การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 16 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า สมาชิกสภา-อบจ. 24 คน ซึ่งเป็นเครือข่ายพันธมิตรทางการเมืองของกลุ่มลูกเมืองตราดของ นายวิเชียร ทรัพย์เจริญได้รับการเลือกตั้งถึง 19 คน ในขณะที่เครือข่ายพันธมิตรทางการเมือง-ของประชาธิปัตย์ได้มาเพียง 3 คน อีก 2 คนอิสระ ต่อย้ำถึงลักษณะโครงสร้างอำนาจ

ที่ไม่มีข้อข้ออย่างชัดเจนของจังหวัดตราด นายกเทศมนตรี จังหวัดตราด (การสัมภาษณ์- ส่วนบุคคล, 16 ธันวาคม 2552) กล่าวว่า นายวิเชียร ทรัพย์เจริญ ในฐานะแกนนำกลุ่ม- ลูกเมืองตราด ใช้จังหวะนี้ขยายปีกสู่สนามเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ของประชานิธิ์ ประสบความสำเร็จระดับหนึ่งเมื่อคน ในสายประชานิธิ์หลายคนพ่ายแพ้การเลือกตั้งในเวทีท้องถิ่น

กระบวนการต่อสู้ทางการเมือง

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้: ความไร้เอกภาพของ ตระกูลสลักเพชร จากการวิจัยกระบวนการต่อสู้ทางการเมืองการเลือกตั้งนายกองค์การ- บริหารส่วนตำบลเกาะช้างใต้ เป็นการสะท้อนให้เห็นความไร้เอกภาพของตระกูล สลักเพชร ที่ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นเงื่อนไขที่ทำให้ตระกูลสลักเพชรไม่สามารถที่จะสถาปนา เป็นตระกูลชนชั้นผู้มีอำนาจทางการเมืองในจังหวัดได้สมบูรณ์ จากการวิจัยในภาคตะวันออก พบว่า ความมีเอกภาพในครอบครัวตระกูล เป็นปัจจัยสำคัญที่จะเป็นรากฐานทาง การเมืองและการก่อรูปสถาปนาอำนาจของกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองในภาคตะวันออก เนื่องจากการก่อรูปขึ้นของชนชั้นนำในภาคตะวันออกเป็นการก่อรูปในลักษณะตระกูล- ชนชั้นนำ

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด การวิจัย พบว่า เป็นศึกภายในตระกูลสลักเพชร คือ นายจักรกฤษณ์ สลักเพชร อดีตนายก อบต. กับ นายสมบัติ สนธิพิณ อดีตสมาชิกสภา อบต. ที่แม่นามสกุลต่างกัน แต่ทั้งสอง คือ น้องชายของ นายธีระ สลักเพชร รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เป็นการต่อยอดความไร้เอกภาพของครอบครัวที่คนต้องลงมาแข่งขันช่วงชิงอำนาจทาง การเมืองกันเองระหว่างพี่น้อง

ความขัดแย้งระหว่างคนในตระกูลสลักเพชร ในการเลือกตั้งนายก อบต. เกาะช้าง- ใต้ เกิดจากเพราะทั้งสองคนนำปัญหาที่ดินในตำบลมาเป็นประเด็นหาเสียงซึ่งทำให้เห็นว่า ทั้งคู่ยืนอยู่คนละฟาก โดยนายธีระ สลักเพชร ในฐานะพี่ชายวางตัวลำบากต่อความขัดแย้ง ของน้องชายทั้งสอง ปัญหาขณะนี้ คือ ที่ดินหาดยุทธนาวิเกาะช้าง บ้านเจ๊กแบ้ ที่ชาวบ้าน เข้าใจว่า เป็นที่ดินสาธารณะแต่กลับมี น.ส. 3 ก เลขที่ 41 ออกโดยชอบด้วยกฎหมาย

ขณะที่โฉนดที่ดิน 2 แปลง คือ เลขที่ 881 และ 965 อดีตรับผิดชอบที่ดินในขณะนั้น พบว่า ออกโดยมิชอบ และอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)

ขณะเดียวกันเจ้าของที่ดินทั้ง 3 แปลง กำลังฟ้องร้องกรรมสิทธิ์กันอยู่ โดยเจ้าของ น.ส. 3 ก เลขที่ 41 ฟ้องข้าราชการระดับสูง และผู้นำท้องถิ่น ที่ใช้ ส.ค. 1 ซึ่งใช้ ออก น.ส. 3 ก เลขที่ 41 จนเต็มพื้นที่แล้ว ไปออกโฉนดเลขที่ 881 และ 965 โดยร่วมมือ กับข้าราชการกรมที่ดิน ซึ่งเรื่องอยู่ที่ ป.ป.ช. และศาลปกครอง ทำให้เจ้าของที่ดินเลขที่ 881 และ 965 ต้องร่วมมือกับชาว ตำบลเกาะช้างใต้ และอดีตนายก อบต. ชุมชุมเรียกร้อง ให้จังหวัดเพิกถอน น.ส. 3 ก เลขที่ 41 โดยระบุว่า มีการออกทับที่สาธารณะหาดชุมชนวี

โดยนายจักรกฤษณ์ สลักเพชร เป็นแกนนำชุมนุมเรียกร้อง และเป็น 1 ใน 6 คน ที่ถูกเจ้าของ น.ส. 3 ก เลขที่ 41 แจ้งความดำเนินคดีขณะที่ ตำบลเกาะช้างใต้ ยังมีปัญหา การบุกรุกป่าไม้ เข้าพื้นที่ป่าไม้ และการขอเช่าป่าในเขตอุทยานแห่งชาติโดยนายทุน 2-3 กลุ่ม ดำเนินการด้วยอาศัยความใกล้ชิดกับ อบต. โดยที่ชาวบ้านไม่กล้าคัดค้าน ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งขึ้นระหว่างประชาชน 2 กลุ่ม และบานปลายไปยื่นอยู่คนละขั้ว ทำให้ นายสมบัติ สนธิพิณ ตัดสินใจลงสมัครเลือกตั้ง และประกาศเป็นนโยบายหาเสียง กับชาวตำบลเกาะช้างใต้ สำหรับนายจักรกฤษณ์ สลักเพชร ก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายก อบต. โดยได้รับการผลักดันจากกลุ่มการเมืองสายพรรคไทยรักไทยและกลุ่มผู้บริหารองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (อพท.) ที่ไม่พอใจวิธีการทำ การวิจัยของ นายพงศธร สลักเพชร พี่ชายของนายธีระ สลักเพชร ความขัดแย้ง และความไร้เอกภาพของตระกูลสลักเพชรที่เกิดขึ้นจากการศึกษาเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ ตระกูลสลักเพชรไม่สามารถที่จะสถาปนาเป็นตระกูลชนชั้นผู้มีอำนาจทางการเมือง ในจังหวัดตราด โดยแตกต่างจากการวิจัยในภาคตะวันออก พบว่า ความมีเอกภาพ ในครอบครัวตระกูล เป็นปัจจัยสำคัญที่จะเป็นรากฐานทางการเมืองและการก่อรูป สถาปนาอำนาจของกลุ่มชนชั้นนำทางการเมืองในภาคตะวันออก เนื่องจากการก่อรูปขึ้น ของชนชั้นนำในภาคตะวันออกเป็นการก่อรูปในลักษณะตระกูลชนชั้นนำผู้มีอำนาจทาง การเมือง